

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri ERSOY tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) geçtiğimiz yıl, İstanbul Planlama Ajansı ile birlikte, Taksim Meydanı'nı yeniden düzenlemek için bir yarışma düzenlemiştir. Yarışmada seçilen üç proje, yüzbinlerce İstanbullu'nun onayına sunulmuş, ardından da Taksim Meydanı için en fazla oyu alan 15 numaralı projenin hayata geçirilmesi kararlaştırılmıştır. Söz konusu proje, Taksim Meydanı, Gezi Parkı ve çevresi olmak üzere yaklaşık 160 bin metrekarelik alanı kapsamaktaydı. Projenin hayata geçirilmesine günler kala 19 Mart 2021 tarihinde Vakıflar Genel Müdürlüğü, Gezi Parkı arazisinin mülkiyetinin, Sultan Beyazıt Hanı Veli Hazretleri Vakfı'na geçtiğini açıklamıştır. Vakıflar Genel Müdürlüğü, söz konusu devir işleminin de 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 30. Maddesi gereğince yapıldığı açıklanmıştır.

Daha önce de, Cenevizliler tarafından yapılmış ve 166 yıldır İBB mülkiyetinde olan Galata Kulesi'nin aynı yolla İBB'den alınmasının meşruiyet tartışmaları devam ederken atılan bu adımın kamu yararıyla ne denli bağdaştığı kamuoyunun takdirindedir. İlgili belediye olan İBB'ye haber bile verilmeden, sadece bir günlük yazışma ile gerçekleşen bu devir işlemlerinden seçilmiş belediye başkanlarının ve yerel yönetimlerin çalışmalarının ciddi anlamda olumsuz etkilenmesi kaçınılmazdır.

Diğer yandan Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Gezi Parkı'nın devrine ilişkin yaptığı açıklamada Topçu Kışlası'nın 2. Beyazid Vakfı tarafından meydana getirilmediği, arsasının 300 yıl sonra bir devlete ait askeri bir yapı yapılmak amacıyla kiralandığını açıkça beyan edilmiştir. Bu durumda vakıf yoluyla meydana gelmemiş ve vakıf kültür varlığı olmayan Gezi Parkı'nın hangi yasal dayanakla vakfa devredildiği anlaşılamamıştır.

WMS

Tüm bunlar, Gezi Parkı'nın devri işleminin, tarihi yapı ve binaları korumak için çıkarılmış bir kanunun zorlama bir yorumla ve dayanaktan yoksun biçimde ele alındığına işaret etmektedir. Dahası ilgili ve sorumlu yerel yönetimle hiçbir istişare yapılmadan, üzerinde ağaçların olduğu bir parkı halktan koparılmasının, kamu yararından öte farklı beklentilerle gerçekleştiği intibasını güçlendirmiştir. Halkın oyuyla seçilmiş bir belediye, tam da şehir meydanını düzenleyecekken dünyanın en gözde şehri İstanbul, adeta meydansız bırakılmıştır.

Kamuoyuna yansıyan bilgilerden de anlaşıldığı üzere, Gezi Parkı ile birlikte Şişli Etfal Hastanesi, Pera Palas Oteli, Vefa Lisesi, Sait Halim Paşa Yalısı gibi önemli varlıkların devredildiği Sultan Beyazıt Hanı Veli Hazretleri Vakfı, "mazbut vakıf" statüsünde yer almaktadır. Bu nitelikteki vakıflar Türk Medeni Kanunu yürürlüğe girmeden önce kurulmuş, yönetimi bugüne kadar ulaşamamış ve sadece arşivlerde kayıtları bulunan vakıfları kapsamaktadır. Dolayısıyla bu vakıfların bir adresleri, merkezleri, tabelaları, yönetim kurulları, kısacası hiçbir faaliyeti söz konusu değildir. Hal böyleyken sadece kâğıt üstünde var olan bir vakfa Gezi Parkı gibi simgesel bir alanın devredilmesinin ne kamu yararıyla ne de hukuki dayanaklarla bağdaştırılması mümkün görünmemektedir.

Buna göre;

1- Neredeyse yüz yıldır İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait bir parkın, sadece kâğıt üstünde var olduğu tescil edilen bir vakfa devredilmesindeki kamu yararı nedir? Bu kararın seçilmişlerin iradesini zedeleyen bir adım olduğunu düşünüyor musunuz?

2- Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Gezi Parkı'nın devrine ilişkin yaptığı açıklamada Topçu Kışlası'nın 2. Beyazid Vakfı tarafından meydana getirilmediğini, arsasının 300 yıl sonra bir askeri yapı yapılmak amacıyla kiralandığını açıklamıştır. Bu açıklama ile Gezi Parkı'nın mevzuat hükümlerine dayanılarak devredilmesini yerinde ve doğru bir karar olarak değerlendiriyor musunuz?

3- Vakıf yoluyla meydana gelmemiş ve vakıf kültür varlığı olmayan Gezi Parkı'nın vakfa devredilmesinin yasal dayanağı nedir? Daha önce benzer bir uygulama gerçekleşmiş midir?

4- Devir işleminin Gezi Parkı için hayata geçirilmesi planlanan projeye günler kala gerçekleşmesi, kamu hizmetlerinin aksaması yönünden değerlendirilmiş midir? Bu devir

WMS

işleminin ardından Gezi Parkı'nda gerçekleştirilmesi zaruri kamu hizmetleri yönünden bir adım atılmış mıdır? Park'tan sorumlu Belediye ile bu konuda herhangi bir görüşme yapılmış mıdır?

5- Gezi Parkı'nın Vakfa devredilmesi, 2008'de yapılan 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 30. maddesine dayandırılmaktadır. Kanun'da açıkça belirtildiği üzere "vakıf yoluyla meydana gelmek" ifadesi olduğu halde buna göre bugüne kadar kaç park ya da arazi vakıflara devredilmiştir? Bunların değeri ayrı ayrı ne kadardır? Bu devirlerden elde edilen gelirler nasıl kullanılmaktadır?

6- "Mazbut vakıf" niteliğinde olup 2008 yılından bugüne kadar, bu nitelikteki vakıflara devredilen taşınmazlar hangileridir? Devir işlemleri devam eden taşınmazlar hangileridir?

7- Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün, vakıflar aracılığı ile elde ettiği gelir ne kadardır? Bu gelirler nasıl kullanılmaktadır? Gelirlerin ne kadarı hayır işlerinde kullanılmaktadır?